

QUIM MONZÓ, ESCRIPTOR

Text CELES PIEDRABUENA / Fotos: JORDI PLAY

"Sempre he intentat no ser un referent"

Quim Monzó (Barcelona, 1952) ha recuperat els seus millors contes en un llibre antològic: 'Vuitanta-sis contes' (Quaderns Crema). Amb constància i passió de restaurador, Monzó ha sabut afinar i reunir en un únic volum els seus millors relats.

Quim Monzó és un dels millors escriptors en llengua catalana, que els lectors poden assaborir en gèneres tan diversos com la premsa diària, la novel·la o el conte. Però si n'hi ha un en què Monzó es destaca és el conte. Des de fa uns mesos els seus fidels lectors, i els qui el vulguin descobrir per primer cop, tenen a l'abast un volum amb els contes més interessants que Monzó ha publicat des del 1978.

Per conèixer l'origen d'aquest llibre cal recular set o vuit anys. Quan Monzó anava a una universitat i li feien llegir un conte, notava que alguna cosa fallava, que fallava la llengua i que podia ser més polític. "Tenia ganes d'anar a la Universitat i llegir un conte dels primers amb coherència i ritme". Monzó va aconseguir amb paciència de reunir en un únic llibre els seus millors relats publicats fins aleshores en cinc llibres: *Uf, va dir ell* (1978), *Olivetti, Moulinex, Chaffoteaux et Maury* (1980), *L'illa de Maians* (1985), *El perquè de tot plegat* (1993) i *Guadalajara* (1996).

Satisfet del resultat, afirma que *Vuitanta-sis contes* representa el millor Monzó. A més, permet al lector de valorar l'evolució estilística d'aquest escriptor; d'apreciar els seus temes més reiterats i de veure com va canviant i millorant l'estil.

— Com es podria definir l'estil Monzó dins la narrativa curta?

— Aquí sí que em mates. Jo procuro de no refle-

xionar gaire sobre allò que escric. Sé què m'agrada i què no m'agrada llegir i escriure.

— Quines diferències trobarà el lector entre el primer Monzó i el d'ara, tots dos dins del seu darrer llibre 'Vuitanta-sis contes'?

— Hi ha unes obsessions que es van repetint amb els anys. I n'hi ha que es perden, alhora que en flo-

reixen de noves. L'obsessió per la frustració, el desig que mai no serà satisfet, això perdura al llarg del temps. Al principi hi ha molts contes del doble, d'un individu que es converteix en un altre, dos individus que acaben essent-ne un. Això és constant, fins i tot a *Benzina*. Després hi ha una cosa com de laberint, d'impossibilitat de sortir d'una situació establerta. De ganes d'acabar-ho tot, sense poder-ho fer, perquè estàs lligat de mans i peus. Això no hi és al principi, però hi encaixa bé.

— Molts contes porten una dedicatòria...

— Els primers llibres més que els últims, que ja vaig prescindir de dedicar-los. És el mateix impuls que fa que, quan ets més jove, facis servir més adjectius i siguis més extrovertit. Amb el temps et fas més fred.

— Revisar tots els contes que ha escrit per fer aquesta antologia ha estat tant o més difícil que escriure un llibre de cap i de nou?

— És completament diferent. Quan has d'escriure un llibre de nou et mou una passió. Vas inflammat per l'aposta que tu mateix et fas i perquè entres en un món que no saps on va. A vegades vas escrivint i molts dels contes que escrivs se'n van a la pape-

"La literatura catalana està tan bé com qualsevol altra (...) Hi ha tendència a dir que va malament perquè fa modern. A part que a vegades pugui ser cert. Però la literatura sempre va millor, aquí i a la Patagònia."

raera perquè no acaben essent res. Això és molt més actiu. Es anar polint aquella coma, aquell adjectiu que no va, alterant aquella frase matussera...

—*I no s'ha trobat amb un conte que no li agradés, fins al punt de demanar-se com és que l'havia escrit?*

—No. Però sí que n'he fet caure, n'he fet desaparèixer quatre o cinc. Hi havia gent que em deia que aquell conte els agradava molt, però, a mi, precisament, no. La cosa guanya, eliminant-ne aquests quatre o cinc. Els primers han tingut, més que res, una feina de depuració més intensa que no pas els últims, en què els retocs són mínims. Sóc més a prop d'aquests últims llibres.

—*Abans comentava l'abús d'adjectius que fan els joves escriptors. Per què creu que tenen aquesta debilitat?*

—Perquè és molt fascinant. Descobreixes un truc que és molt senzill, i que és el següent: col·locar darrere el substantiu, no pas l'adjectiu previsible, sinó un d'una mica esbiaixat. Això et sembla que és una mostra brutal. Jo ho he observat amb molts escriptors joves, també en clàssics, i veus com canvien de joves a més grans.

—*Tant si vol com si no, avui parlar de Monzó és parlar d'un referent de la cultura catalana.*

—Sempre he intentat de no ser gaire referent, o de no ser-ne conscient, o de dissimular. És una brutalitat, que vingui gent a convertir-te en referent d'alguna cosa. Jo vull fer la meva vida.

—*Vostè és millor escriptor de contes o de novel·les?*

—Jo faig novel·la quan em ve de gust fer-ne i faig contes quan em ve de gust, i la major part del temps faig articles de premsa. Crec que són tres gèneres literaris dels molts que n'hi ha. No faig teatre, no faig poesia... Ja m'està bé de fer aquests tres i d'anar-los alternant. Això sí, faig més contes que novel·les. En aquest país han sorprès molt els meus contes perquè hi ha molt costum de fer més narració que no pas contes.

—*I a què ho atribuiria?*

—Al fet que és molt més fàcil fer novel·les que no pas fer contes. En la narració no hi ha la tensió que té el conte; expliques una història i l'acabes en un altre moment i ja està. Però el conte és una peça molt delicada. Té un inici i un final claríssims. Per tant, això va sorprendre. Les novel·les que jo faig no són substancialment diferents de les que fan els altres escriptors catalans, i per tant no sorprenen.

—*Hi ha la creença que el conte és un primer pas per a arribar a escriure una novel·la?*

—Sí, aquesta idea encara continua en molts cer-

vells. Hi ha molts escriptors que consideren que el conte és una mena d'entrenament per a arribar a la novel·la. Amb aquesta perspectiva, ja es veuen els contes que escriuen. Consideren que la quantitat és superior a la qualitat. A partir del moment que et penses que el conte només és un entrenament per a la novel·la ja et pots imaginar els contes que escriuràs: com que no t'importen...

—*Quan comença a escriure, sap si aquell text serà un conte o una novel·la?*

—No. Ni idea, i la majoria de vegades allò que escric se'n va a la paperera. Escric i escric i publico molt poc. Molta cosa no m'agrada. Abans ho guardava en uns prestatges i ara en un arxiu de l'ordinador. A vegades no ho veus clar, no et decideixes, o la cosa que has escrit et porta a una altra banda.

—*Independèntment d'on ho guardi, el cas és que el material que acaba publicant aguanta bastant bé el pas del temps.*

—La meua literatura i la de qualsevol altre escriptor que s'ho cregui. Una de les possibilitats de la literatura és d'aguantar el pas del temps, si no, seria una llauna. Perquè durés cinc anys no valdria la pena. Potser això passa amb els llibres més costumistes, d'una fe més momentània. Crec que aquestes històries són força pessimistes i desenganyades, faltades de fe. El pas del temps l'única cosa que fa és rebaixar-ne l'edat, que les enganya.

—*Aquesta frescor sempre ha estat respectada pels crítics, que no deixen de buscar-li un referent. Què pensa quan el comparen amb un altre escriptor?*

—Home, depèn amb qui et comparin. Més que comparar-te, et situen en una tradició, i et pots sentir afalagat o no, segons la que sigui. Si són escriptors d'aquests que tu consideres els teus mestres, et fan venir ganes d'escriure, estàs content. Però, a vegades et col·loquen amb un escriptor que ni tan sols no has llegit i et quedes bastant sorprès.

—*Molt o poc, la popularitat deu haver tingut alguna cosa a dir-hi, oi?*

—Crec que sí. Abans de fer novel·les vaig començar a escriure a la premsa. Després vaig fer contes, novel·les, ràdio, televisió..., tot això fa que la gent et conegui més. Jo vaig escriure durant molts anys al *Diari de Barcelona*. El pas al *Periòdic* va ser brutal. És a dir, la gent per primera vegada t'identificava pel carrer. Per què? Per la cara i per la difusió del diari.

—*Quin seria el secret d'un bon conte?*

—Ha de tenir un final i un començament. Un conte no té per què ser sorprenent. Acaba en un lloc

"Un conte no té per què ser sorprenent. Acaba en un lloc i comença en un altre. No hi ha cap secret."

"Només diuen que els llibres són cars la gent a qui rebenta això de llegir."

i comença en un altre. I això forma un tot que és diferent de la narració. El secret? No n'hi ha cap. Si el sabés, cada dia en faria cinquanta. Una de les sorts que té un llibre de contes és, precisament, que la peça és el conte. Que pots fer la lectura d'un conte i tancar-lo. Llegir-ne de primer un tros ara i deixar-ne un altre per a l'endemà.

—*Però sense fer cinquanta contes el dia, vostè es considera un escriptor obsessiu...*

—Sí, però més que un escriptor obsessiu, sóc un obsessiu en la meua vida.

—*Una altra obsessió seva sempre ha estat de defensar que els llibres no són cars...*

—Segur que hi ha llibres cars, però crec que avui hi ha llibres de cent quaranta pàgines per 2.100 pessetes. Això, no ho trobo car. És més, crec que està molt bé. És molt poc preu per un llibre. Pel fet de llegir-lo i rellegir-lo. Trobo que és un preu ridícul, quan la gent paga 2.100 pessetes per un plat combinat amb oli refregit, amb un ou ferrat mal fet i una carn que put, i no hi tenen res a dir: callen i paguen. Només diuen que els llibres són cars la gent a qui rebenta això de llegir. La gent a qui li agrada llegir no ho diu. Els llibres tenen un preu bastant raonable. Aquest meu darrer llibre crec que val unes tres mil pessetones, que si mires la relació de preu per pàgina (635), és ajustadíssima.

—*És a dir, que qui no llegeix evidentment és perquè no vol.*

—Exactament. I una altra cosa, sempre hi ha biblioteques. Vull dir que la gent que diu que els llibres són cars que se'n vagi a una biblioteca. Hi ha biblioteques on llegir és de franc. No costa ni una pesseta. Perdó, ni un euro.

—*Quantes hores el dia dedica a l'escriptura?*

—Depèn de les èpoques, però no tinc horaris. Tinc unes hores fixades per fer premsa, que és l'activitat literària que ara faig més.

—**El seu primer llibre de contes va veure la llum el 1978. Són més de vint anys dedicats a escriure, quin balanç en fa?**

—**Jo no en faig, de balanços. Si em poso a fer balanç i el faig positiu quedo pedant i cregut, i si el fes negatiu, seria un idiota. És impossible, fer un balanç.**

ets tu, qui diu què val i què no. Canvies, tires enre-re, modifiques, avances. Fins que no en quedes satisfet. Però si tu, que ets el primer lector, no en quedes satisfet, no hi ha res a fer. No he trobat cap escriptor que digui que pensa en el lector. Tots pensen en ells mateixos, perquè són ells els primers lectors. El lector lliga amb tu en determinades circumstàncies i en segons quins moments. Però, si tu no estàs satisfet d'allò que fas, no pots pensar en el lector.

—*Com a lector, també és molt obsessiu?*

—Busco moltes coses. Coses estranyes que es fan als altres llocs. La meua tendència, a part les llibreries d'aquí amb autors catalans i castellans, busco les llibreries italianes, franceses... Ara busco moltes coses per Internet, vejam què hi trobo; a partir d'un nom que coneixes o del boca a boca entre la gent d'aquest món que ens coneixem.

—*Considera que és un gènere suficientment valorat?*

—Déu n'hi do. Fa no sé quants anys, cinc o sis, que celebren l'any Pla, que era un tipus que escrivia a la premsa. Valorat, ho és molt.

—*Des de la seva posició, com veu la salut de la literatura catalana?*

—La literatura catalana està tan bé com qual-sevol altra. Hi ha gent que està bé i gent que no. No està especialment malament. Hi ha molta gent que es pot llegir. I si segueixes una mica la literatura dels altres països, veuràs que més o menys els tant-per-cents de qualitat i no-qualitat s'assemblen, i que tenim, doncs, una mitjana digníssima.

—*Deixant ara aquesta mitjana, sempre hi ha la tendència a dir que va malament?*

—Perquè fa molt modern. Ser autocrític queda bé. A part que a vegades pugui ser cert. Però la literatura sempre va millor, aquí i a la Patagònia.

—*Pensa en el lector a l'hora d'escriure?*

—No, perquè el lector ets tu mateix. El primer lector d'allò que escrius

El poder del porno català

El director barceloní Conrad Son. Amb la seua actriu predilecta, Tàlia Griffin.

La indústria pornogràfica a l'estat espanyol es concentra majoritàriament a Catalunya. A més, una part dels actors i directors del cinema X són catalans. No es tracta, però, d'un fet casual. El porno té una llarga tradició a Catalunya.

La recuperació per part de la Filmoteca de la Generalitat Valenciana de tres antics curt-metratges pornogràfics va fer possible el descobriment d'una modesta indústria pornogràfica de caràcter artesanal i clandestí a Barcelona durant els anys vint. Segons els estudiosos del cinema primitiu català, el rei Alfonso XIII va encarregar al comte Romanones la producció d'una sèrie de pel·lícules porno per a projectar privadament en la cort a Madrid. Romanones es posà en contacte amb els germans Baños, propietaris de la productora Royal Films. Pel preu estimat de cinc mil pessetes, els germans Baños rodaren al voltant de setanta curt-metratges pornogràfics amb actrius i actors procedents del món de la prostitució. D'aquests curt-metratges tan sols se n'han recuperat tres: *El confesor* (una sàtira eròtica anticlerical), *El ministre* (una sàtira sobre els polítics) i *Consultori de senyores* (un film de temàtica mèdica). És possible que fóra el mateix Romanones l'encarregat d'escriure els breus guions d'aquests tres films. L'insòlit encàrrec de Romanones fou discretament ocultat pel germans Baños, que foren pioners en la realització de documentals i en l'adaptació cinematogràfica de certs drames operístics a Catalunya.

Segons l'historiador cinematogràfic Joan Francesc de Lasa, durant els primers anys de la dècada del vint el governador civil de Barcelona, Manuel Portela, va tolerar les projeccions de curts-metratges pornogràfics al cinema Triunfo. A aquestes projeccions assistien notables personalitats de la vida cultural barcelonesa com el poeta Josep Maria de Sagarra i el compositor Jaume Pahissa. Quan la dictadura de Primo de Rivera va intensificar la repressió policíaca i la censura, aquest clima de permissivitat va desaparèixer.

Durant el règim franquista i els primers anys de democràcia el cinema pornogràfic fou per a molts catalans com un somni impossible mes enllà dels Pirineus, encara que hi ha indicis de l'existència de pel·lícules porno rodades per afeccionats durant els primers anys setanta. Quan l'agònic codi de censura franquista va desaparèixer definitivament a la fi dels setanta, Barcelona es va convertir en la capital dels espectacles eròtics en viu i de l'anomenat cinema "S", una classificació administrativa creada per permetre l'exhibició del *soft core* o cinema de simulació sexual. D'aquest període, una de les figures més emblemàtiques fou Ignacio F. Iquino. Nascut a Valls l'any 1910, Iquino va produir els grans èxits comercials del cinema de simulació sexual, encara que després no va passar com d'altres al cinema porno.

Amb la legalització de la pornografia l'any 1983, Barcelona reunia totes les condicions per a ser el principal centre de producció de cinema X, encara que en unes condicions de penúria i modèstia considerables. La figura catalana més important dels anys vuitanta fou l'actriu i realitzadora Maria Rosa Almirall, més coneguda pel pseudònim de Lina Romay. Nascuda a Barcelona el 25 de juny de 1954, Lina Romay fou l'actriu predilecta i companya sentimental del prolífic realitzador Jess Franco, pioner del cinema eròtic a Europa. Amb el suport de Franco, Lina va rodar

"Voldria aprofitar les tradicions populars catalanes"

És l'ovella negra del cinema X català. Nascut a Girona fa 27 anys, Narcís Bosch s'ha donat a conèixer dins del porno per les seues desgavellades pel·lícules d'humor i sexe. En companyia del periodista Marc Aureli Bevià ha codirigit recentment *Caspa Brothers*, una comèdia porno molt irreverent on participa sense escenes de sexe Julián Hernández, el cantant del grup rock Siniestro Total. Narcís és una persona molt volguda per les actrius i els equips de rodatge per la seua simpàtica procacitat.

El director gironí Narcís Bosch (a l'esquerra), durant el rodatge d'una pel·lícula pornogràfica a Canes. Bosch entrà al món del porno de la mà de José María Ponce.

—*Quan va començar a fer cinema X?*

—Fa cinc o sis anys i fou per casualitat. Treballava en el *making off* del film *gore Días sin luz* de Jaume Balagueró quan vaig conèixer el director porno José María Ponce i em va demanar que dirigís el vídeo oficial del Festival de Cinema Eròtic de Barcelona. Poc després vaig dirigir *Mister X* amb actors de Girona i amb la col·laboració de l'actriu Eva Morales. Dels meus inicis, el film més important és *Hypno Six*, amb el qual vaig guanyar el premi de nous realitzadors que concedeix el Festival de Cinema Eròtic de Barcelona.

—*També ha dirigit films porno de temàtiques especialitzades?*

—Sí. La productora Leche en polvo m'encarregà la realització d'*Higos maduros, nabos duros*, un porno protagonitzat per actors vells que sorprenentment va tenir molt d'èxit comercial. Dins del gènere gai vaig dirigir *El gran rabo*, que fou possiblement el primer porno de tema homosexual que es va editar en aquest país. També tinc un film de transvestits molt simpàtic que es diu *Secretaria de día, travesti de noche*. Totes aquestes produccions eren de molt baix pressupost.

—*Ha pensat fer cinema en català?*

—Tinc el guió d'un film que s'anomenaria *Massoguera va al mercat*. *Massoguera* és una cançó tradicional catalana de tema eròtic sobre el dies de la setmana. Voldria recrear amb escenes porno cadascun dels versos de cada setmana. Seria una recreació irreverent dels tòpics de la nostra cultura. El problema és que cap productor s'arrisca de moment a finançar un porno amb elements de la tradició popular catalana.

—*Ha rodat per Catalunya?*

—Els meus paratges preferits són els boscos de Girona i les platges de la Costa Brava. També he rodat per antigues fàbriques i cases velles de Barcelona. M'agrada treballar en espais minimalistes.

—*Què pensa la gent de Salt, on viu, de la seua activitat dins del porno?*

—La gent del meu poble és molt tolerant. Quan vaig pels vídeo-clubs, els dependents em pregunten quins pornos han de comprar. Són molt popular després de la meua participació al programa *Entre línies* de Ramon Pellicer. Al nostre país la gent jove té una actitud molt oberta. No puc dir el mateix dels majors, catòlics i de dretes. **LI. S.**

▶▶

Cartell promocional de Caspa Brothers en 'The Movie', dels directors Narcís Bosch i Marc Aureli Bevià. El film donà com a resultat el naixement de la productora Caspa Bros, dirigida per Jaume Artigues.

nombrosos films porno sota els pseudònims de Lulu Laverne i Candy Coster. En la seua producció com a directora destaquen títols com ara *El ojete de Lulú* (1985), *El chupete de Lulú* (1985), *Un pito para tres* (1985), *Entre pitos anda el juego* (1985) i *Para las nenas, leche calentita* (1986).

Barcelona, capital del dolor.

A més de la tradició del *music hall* i dels espectacles eròtics, Barcelona va convertir-se en una de les ciutats del món amb més activitat sadomasoquista a la fi dels anys vuitanta. La ciutat comptava amb una xarxa important de locals dedicats a la pràctica del S/M. El més conegut fou el desaparegut Temple del Sado, que disposava d'unes instal·lacions molt sofisticades i amb di-

verses cambres per a realitzar totes les variants de tortura i càstig corporal.

L'existència d'un circuit S/M facilità la producció dels primers films de temàtica sadomasoquista a Catalunya. Amb pressupostos molt baixos i una distribució restringida, Martín Hache va rodar a Barcelona la sèrie *Sades-pain*, conformada per deu pel·lícules. Instal·lat a Barcelona, el periodista madrileny José María Ponce també va mantenir una intensa activitat com a realitzador i productor de pel·lícules S/M. Ponce va aconseguir que un director de prestigi com Jaime Chavarrí dirigira el curiós film sadomasoquista *Regalo de cumpleaños* (1988), amb la participació d'un grup d'actrius catalanes especialitzades en el gènere del cuir negre. En aquest film, Cha-

varri va emprar els tradicionals embotits catalans com a artefactes consoladors.

El tancament de nombroses sales especialitzades va marcar l'inici de la decadència del sadomasoquisme a Catalunya. El cinema X també entrà en una crisi profunda amb l'aparició del mercat del vídeo porno. La major part de les sales especialitzades en cinema X desaparegueren amb la proliferació dels video-clubs de barri. Malgrat la crisi derivada de la reconversió de la indústria del sexe, les principals capitals de Catalunya aconseguiren mantenir un nombre apreciable tant de sales X com de *sex shops*.

El renaixement del X. Després de quasi cinc anys sense produir-se cap film pornogràfic, l'any 1993 José María Ponce inicià la lenta recuperació de la indústria pornogràfica a Catalunya amb la sèrie "Aficionados españoles". Ponce també va crear el Festival Internacional de Cinema Eròtic de Barcelona, que es va celebrar per primera vegada al recinte firal del Poble Espanyol en la tardor de 1993. En poc temps el festival va aconseguir un considerable prestigi internacional gràcies a la presència de les principals estrelles del porno i al suport del públic. Les xifres d'assistència s'han incrementat des dels 25.000 visitants del 1995 fins als 40.000 del 1998. En la passada edició, el festival es traslladà al recinte firal de la Farga per tal de disposar d'un espai més ampli.

Com a director de cinema, Ponce va realitzar un nombre important de pel·lícules de gran èxit comercial amb el suport incondicional de la seua actriu predilecta, Maria Bianco. També ha aconseguit formar un *star-system* d'estrelles del porno entre les quals destaquen Sara Bernat, Eva Morales, Sophie Evans i la ja retirada María de Sánchez. Ponce, però, va decidir fa uns mesos abandonar el porno per tal de tornar al periodisme eròtic. L'indestimable treball de Ponce ha tingut

continuïtat gràcies a una nova generació de directors catalans encapçalada pel barceloní Conrad Son, el gironí Narcís Bosch i Àngel Mora. En el cas d'Àngel Mora, però, la seua dedicació al porno ha estat circumstancial.

Nascut a Sitges fa trenta anys, Àngel Mora procedeix del cinema convencional i és un gran especialista en el gènere de terror. Aquesta vocació pel cinema fantàstic és present en els seus dos films porno. En *Gorex* (1997) va introduir elements del cinema de terror més escabrosos amb uns efectes especials molt reeixits. Per la seua combinació de sang i sexe, el film fou prohibit en països com Alemanya, Bèlgica i Estats Units. Dins de la temàtica del vampirisme, Mora va dirigir un any després *Vampira* (1998), un film de la productora Caspa Bros que va comptar amb un pressupost de quatre milions de pessetes, una xifra molt elevada per a una producció de cinema X. Malgrat l'originalitat dels seus films, Mora està una mica

El treball del director Ponce ha donat com a resultat una nova generació de directors catalans com Conrad So o Narcís Bosch.

decebut del funcionament comercial del porno. "La gran majoria dels distribuïdors en aquest país —es lamenta el director sitgetà— no tenen cap intenció d'arribar amb productes nacionals. La seua estratègia és comprar a l'estranger produccions nord-americanes o europees molt barates i sense gens de qualitat. És una llàstima perquè la gent consumeix porno més que mai. Sense el suport dels distribuïdors

i productors no tindrem mai una indústria que veritablement pugui competir a Europa i per tant no arribarem mai a tenir una nòmina estable d'actors i d'actrius".

La productora Caspa Bros, que dirigeix Jaume Artigues, intenta trencar la dinàmica conformista del mercat oferint pornos poc convencionals com *Vampira* d'Àngel Mora o *Caspa Brothers* de Narcís Bosch i Marc Aureli Bevià. "Crearem la productora —recorda Artigues— per un projecte concret que fou *Caspa Brothers*. La nostra intenció és tractar de consolidar una producció estable dins de l'anomenat gènere *gonzo*, que es caracteritza per la seua atrevida càrrega sexual. Dins d'aquest gènere tenim ja uns setze o divuit films que començaran a estrenar-se progressivament durant la tardor del 1999." *Caspa Bros*, però, troba moltes dificultats per a distribuir els seus films. Artigues comenta que "el principal problema el trobem en el sector de la distribució, que té poca fiabilitat. Nosal-

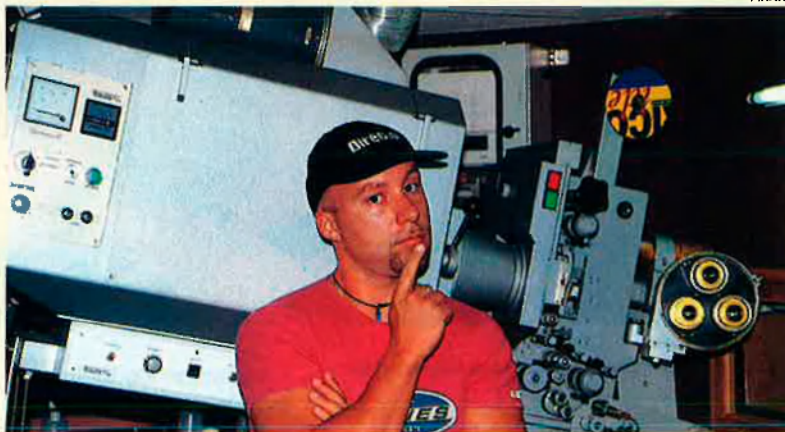
Rodatge a l'Albufera de València del film porno 'La follera mayor'. Tàvia Griffin ha esdevingut en poc temps una de les promeses de la filmografia porno europea.

“Barcelona és un punt de trobada de la indústria del sexe”

Als seus 33 anys, Conrad Son és un dels directors de cinema X amb més futur dins del porno europeu. Procedent del món de les tecnologies informàtiques, aquest barceloní ha dirigit deu films en els últims tres anys. En la seua filmografia destaquen *Nikitax*, *licencia para follar*, *La doncella calliente* i *Pasión española*.

—Com s'inicià dins del negoci del sexe?

—Fa deu anys vaig començar a treballar en VOTS, una empresa de Barcelona que organitzava espectacles eròtics dins dels ambients gai de la ciutat. El meu treball era fer muntatges audiovisuals inspirats en l'estètica fetixista dels films del fotògraf nord-americà Irving Klaw amb la mítica *pin up* Betty Page. Després vaig treballar com a productor creatiu d'una companyia multimèdia que feia programes de CD-Rom però sense cap contingut sexual. Aquesta experiència professional em va servir per a contactar amb la distribuïdo-

Conrad Son, amb tan sols 33 anys, ha esdevingut segons els especialistes una de les promeses del cinema pornogràfic europeu. Son va ser el dissenyador de *Suit Sex and Technology*, la primera revista eròtica interactiva de l'estat.

ra i productora porno International Film Group, que em va contractar com a director de la seua àrea multimèdia. El meu primer treball important fou el disseny de *Suit Sex and Technology*, la primera revista eròtica interactiva de l'estat espanyol.

—Per què començà a rodar films porno?

—Inicialment treballàvem en la revista amb fotografies i vídeos procedents de l'estranger, però jo volia treballar amb materials propis. Fou així com vaig començar a fer pel·lícules per a distribuir tant en vídeo com en CD-Rom.

—Són els films de l'anomenada *Pandilla X*?

—Exactament. Vaig constituir un grup format per les actrius María de Sánchez, Tàvalia Griffin i Alba del Monte i pels actors Olivier de Sánchez, Francesco Malcom i Mario Falcon. Amb la *Pandilla X* vaig rodar *Málaga Connection*, *Festival Erótico de Barcelona* i *La Follera Mayor*, que ha estat estrenada recentment a la Filmoteca de la Generalitat Valenciana.

—Per què ha volgut introduir la temàtica valenciana en *La Follera Mayor*?

—Volia aprofitar els tèmics valencians més reconeguts i amb una certa projecció internacional com són la paella, les

falles, les ofrenes florals, els castells de foc, els tarongers i els camps d'arròs de l'Albufera. També volia rodar a València per qüestions tècniques perquè la seua llum natural és ideal per a les escenes d'exterior. A més, la productora International Film Group té una delegació a València i això facilitava la comercialització del film.

—Fou la mateixa tàctica que empràreu en *Málaga Connection* i *Festival Erótico de Barcelona*?

—Evidentment. La productora també té delegació a Màlaga i Barcelona. En *Málaga Connection* volíem explotar els tèmics de la cultura andalusa i la imatge més moderna de

ARXIU

Barcelona en *Festival Erótico de Barcelona*. Els dos films han tingut un gran èxit comercial. *Málaga Connection* fou el vídeo més venut i llogat a la província de Màlaga. A més de contemplar escenes de sexe, la gent vol reconèixer la seua ciutat.

—Per què Barcelona és la capital del porno?

—Possiblement per les mateixes raons que ací tenim les principals companyi-

es de telefonia mòbil o d'ordinadors. Barcelona és una ciutat moderna, europea, industrialitzada i amb una xarxa de comunicacions excel·lents. La ciutat està prop del Sud de França, les Illes Balears i la costa valenciana que són els llocs del Mediterrani on es roden la gran part dels films porno europeus. Barcelona també té una mentalitat oberta i una tradició d'espectacles eròtics important representada per llocs com El Paralelo o la sala Bagdad. La creació del Festival de Cinema Eròtic de Barcelona fa uns anys també ha contribuït a fer de la ciutat un punt de trobada de la indústria del sexe.

—Treballa habitualment amb actrius catalanes?

—Dissortadament la majoria són estrangeres. Una de les poques actrius del país és María de Sánchez que fou una gran figura dins del porno europeu fa uns anys però que ja està retirada. En tot cas, tenim figures importants del porno que viuen a Barcelona com la búlgara Sophie Evans o la neozelandesa Tàvalia Griffin, que és la meua actriu preferida.

—Ha pensat de fer un porno en català?

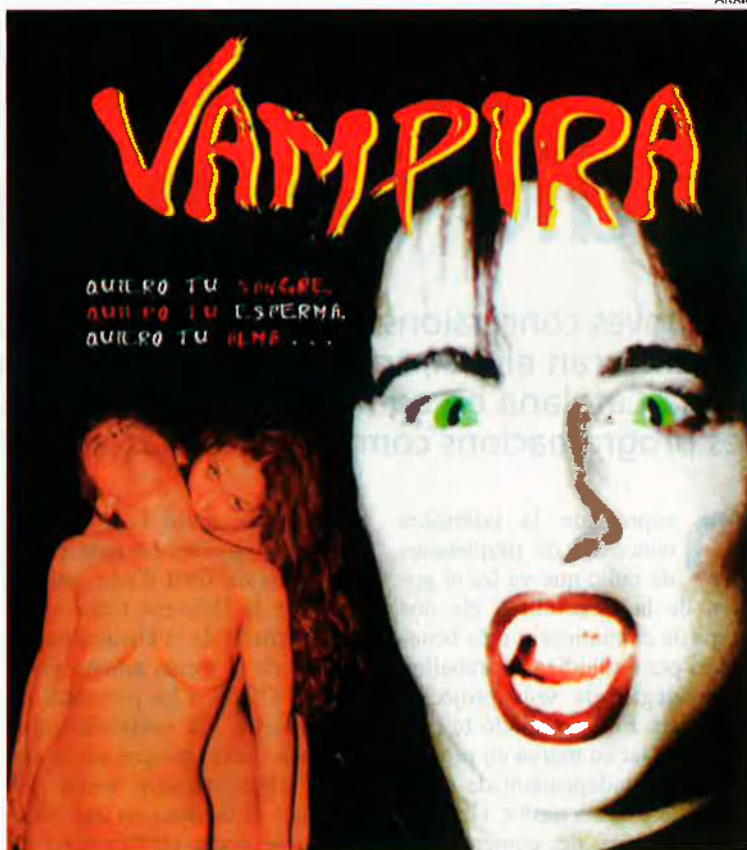
—Sí, tinc el guió d'un film que s'anomenaria *Contra més cosins, més endins*. Seria una mena de paròdia de *Nissaga de poder* amb molts conflictes eròtics i familiars. **LI. S.**

tres intentem trobar noves vies de comercialització, com la venda per correu. També és important distribuir les nostres pel·lícules a l'estranger. Ja hem fet vendes a França, Itàlia i Alemanya i tenim contactes amb venedors d'Estats Units, Israel, Finlàndia, Portugal o Grècia.”

La trajectòria d'International Film Grup és completament distinta. Presidida per Salvador Diago, International Film Grup fou creada fa disset anys poc abans de la legalització de la pornografia. En aquest moment aquesta empresa és la líder del sector: controla més del 80% de la distribució a l'estat espanyol i té els drets en exclusiva de les productores més importants dels Estats Units i Europa (Marc Dorcel, Luca Damiano, Colmax). A més la companyia té més de 40 empleats i quatre delegacions a Barcelona, València, Madrid i Màlaga. Si les altres empreses del sector comercialitzen una o dues pel·lícules mensuals, International Film Grup trau al mercat entre 18 o 20 pel·lícules el mes.

Fa cinc anys, International Film Grup va decidir introduir-se en el camp de la producció amb molt bons resultats. La companyia va produir els films més ambiciosos de José María Ponce i les superproduccions de dos prestigiosos directors italians com Joe d'Amato i Luca Damiano. La companyia ha trobat fórmules de coproducció amb altres països per tal d'assegurar-se una presència important a Europa. International Film Grup produeix els films dels nous directors catalans com Conrad Son o Narcís Bosch i vol tenir una producció pròpia que li permeti d'afrontar els nous reptes tecnològics com és la substitució del vídeo pel suport digital DVD. Quan arribi el moment d'aquesta reconversió tecnològica, la companyia disposarà ja de totes les etapes de la cadena d'elaboració del producte perquè ha creat estudis digitalitzats i laboratoris d'edició.

La consideració de Barcelona com un dels grans centres de la indústria pornogràfica europea

'Vampira', del director Àngel Mora. Mora és un sitgetà de trenta anys especialista en cinema convencional i en el gènere del terror.

International Film Grup ha apostat pel porno català. La companyia també ha promogut directors com D'Amato o Damiano.

es va consolidar quan la productora de la revista *Private* va decidir instal·lar-hi la seua central. Creada a Suècia a principis dels anys seixanta per Berth Milton, *Private* és una de les companyies més poderoses del món i pot rivalitzar fins i tot amb les principals productores nord-americanes. El clima, la proximitat de la mar i les bones comunicacions de la ciutat foren els principals factors perquè *Private* s'instal·laria a Catalunya. Moltes de les

seues produccions tenen com a escenaris naturals les platges i els xalets de la Costa Brava i de la costa alacantina.

Malgrat la implantació del porno a Catalunya, les companyies del sector no s'arrisquen a traure al mercat pel·lícules estrangeres doblades o produccions pròpies en català. La qüestió és simplement econòmica. El doblatge d'un film és car i les produccions en català tan sols tindrien una distribució restringida en l'àrea de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià. Curiosament, l'única distribuïdora que ha doblat una pel·lícula porno al català és valenciana. Amb la seua central a Almassora (Plana Baixa) la distribuïdora Negro y Azul de Juan Montilla va doblar fa un parell d'anys *Dràcula X* de l'italià Mario Salieri. L'experiència fou molt positiva perquè totes les còpies del film tingueren eixida comercial. La iniciativa de Negro y Azul, però, no tingué després continuïtat.

Lluc Soler